

## ANKIETA PRACOWNI / Program kształcenia

### 1/ Nazwa pracowni / przedmiotu

**Pracownia KINA ROZSZERZONEGO** / realizuje treści programowe m.in. przedmiotu Działania Interaktywne

### 2/ Kierownik Pracowni

prof. dr hab. Sławomir Sobczak, prof. zw. UAP  
slawomir.sobczak@uap.edu.pl

### 3/ Asystent

dr Jakub Jasiukiewicz, ad.  
jakub.jasiukiewicz@uap.edu.pl

### 4/ Sala

202, 208, 204, 310, budynek C/UAP

### 5/ Dni i godziny zajęć

Środa, 12.30 -15.30 – zajęcia grupowe  
Piątek, 10.00-13.00 – konsultacje indywidualne

### 6/ Ogólna formuła przedmiotu

Przedmiot kierunkowy. Wykłady, ćwiczenia, prezentacje, dyskusje. Zbiorowe konsultacje projektów. Korekty indywidualne. Warsztaty, plenery, wystawy

### 7/ Typ przedmiotu

Pracownia KINA ROZSZERZONEGO jest pracownią obowiązkową dla studentów I roku i do wyboru w ramach pracowni kierunkowych, dla studentów 2 i 3 roku studiów I stopnia oraz 1 i 2 roku studiów II stopnia, kierunku Intermedia szczególnie specjalności Film Eksperymentalny  
Pracownia prowadzi odrębne programy dla studentów I i II stopnia  
Pracownia może być pracownią dyplomującą, zarówno w zakresie pracy licencjackiej jak i magisterskiej dla studentów kierunków: Intermedia.

### 8/ Poziom przedmiotu

Pracownia kształci na wszystkich poziomach w zależności od rodzaju i roku studiów.

### 9/ Rok studiów

Studia I stopnia

Semestry 1-2 jako pracownia obowiązkowa dla studentów kierunku Intermedia

Semestry 3-5 jako pracownia do wyboru w ramach katedry Intermediów dla studentów kierunku Intermedia

oraz jako pracownia wolnego wyboru dla studentów wszystkich lat i kierunków (stosownie do planów studiów na poszczególnych kierunkach)

Studia II stopnia

Semestry 1-3 jako pracownia do wyboru oraz semestr 3 i 4 jako pracownia dyplomująca w ramach katedry Intermediów dla studentów kierunku Intermedia,

oraz jako pracownia wolnego wyboru dla studentów wszystkich lat i kierunków (stosownie do planów studiów na poszczególnych kierunkach)

### 10/ Liczba punktów ECTS

Kierunek Intermedia

Studia I stopnia

- w semestrach 1-4 - po 3 punkty ECTS,
- semestr 5 - 4 punkty ECTS, (specjalność Film Eks. 3 ECTS)
- pracownia dyplomowa semestr 5 i 6 - 6 ECTS

Studia II stopnia

Jako pracownia wiodąca – semestry 1 – 2 – po 5 punktów ECTS

Jako pracownia uzupełniająca – semestry 1 - 3 – po 4 punkty ECTS

Jako pracownia dyplomowa – semestry 3 i 4 – odpowiednio po 5 i 6 punktów ECTS

Pracownia wolnego wyboru dla studentów pozostałych kierunków – wg punktacji z planów studiów dla poszczególnych kierunków

### **11/ Efekty kształcenia**

Po ukończeniu kursu podstawowego (I rok studiów I stopnia) student potrafi budować proste komunikaty artystyczne z gatunku kina rozszerzonego będące syntezą pozyskanej wiedzy i zebranych doświadczeń. Jest osoba o wyostrozonym zmyśle obserwacji zjawisk zachodzących w przestrzeni społecznej, medialnej i artystycznej. Posiada podstawową wiedzę na temat możliwości technologicznego i intelektualnego kształtowania dzieła sztuki.

Absolwent pracowni posiada umiejętność budowania artystycznych, aktywnych relacji komunikacyjnych, zarówno na płaszczyźnie mediów elektronicznych jak i bezpośrednich relacji społecznych. Umiejętność samodzielnego tworzenia komunikatów artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem działań około-filmowych i około-kinowych oraz filmu i instalacji sensu stricto.

### **11/ Wymagania wstępne**

Student powinien być aktywnym, świadomym uczestnikiem współczesnej kultury, łączącym wszechstronną wiedzę z chęcią poszerzania własnych doświadczeń, w tym artystycznych. Winien posiadać podstawową wiedzę na temat współczesnych form komunikacji społecznej oraz z zakresu obranego kierunku i specjalności studiów. Powinien posiadać podstawowe umiejętności posługiwania się narzędziami filmowymi.

### **12/ Treści merytoryczne przedmiotu**

Program Pracowni Kina Rozszerzonego (do 2016 roku Pracowni Działań interaktywnych) skupia się na odkrywaniu nowych zjawisk w obrębie działań kinowych (nie tylko filmowych). Idea kina rozszerzonego powstała na przełomie lat 50 i 60 ubiegłego stulecia w ostatnich latach zaznaczyła swoją obecność w odniesieniu do zjawisk istniejących w obrębie sztuk wizualnych i audiowizualnych. W tym kontekście dziś jej obecność jest przede wszystkim zauważalna w działaniach w obrębie filmu eksperymentalnego i wideoinstalacji, co stanowi jedynie wycinek potencjału pojęcia kina rozszerzonego w jego szerokim rozumieniu.

Podobne idee, wyrosłe na bazie myślenia filmem sensu stricto, od kilkunastu lat zauważalne są w realizacjach wielu twórców tworzących scenę filmową. Jednak bez możliwości swobodnej i pogłębionej wymiany poglądów, doświadczeń związanych z prowadzeniem praktycznych badań wykorzystujących różne metody interdyscyplinarnych interwencji prowadzi często twórców podobnymi ścieżkami i wydłuża proces zgłębiania technik i języków zakorzenionych w odrębnych specyfikach. Dynamicznie rozwijająca się technologia w zasadniczy sposób wpływa na możliwości realizacyjne, a także poszerza bazę dla nowych eksperymentów w obrębie języka filmu artystycznego, oraz szeroko pojętego kina, które już jest nie tylko przestrzenią o charakterze scenicznym.

W tym rozumieniu można sobie wyobrazić na jednym krańcu kino bez ekranu, a na drugim kino wykorzystujące równocześnie wiele ekranów, swobodnie rozmieszczonych w określonej lub nieokreślonej przestrzeni. Ekranu zbudowane mogą być z różnych „materiałów”, tworząc konstrukcje ruchome, o zmiennym kształcie i wielkości. Wielu twórców kina rozszerzonego prowadzi także eksperymenty z wykorzystaniem projektora tutaj spektrum możliwości wyznaczają z jednej strony filmy bez projektora z drugiej zaś projekcje bez obrazu. Wszystkie te zabiegi powodują, że sztuka filmowa staje się także sztuką performatywną, w której istotną rolę odgrywa aktywność widza w dynamicznej przestrzeni. Te zjawiska wpływają na przebudowanie dotychczasowych paradygmatów sztuki filmowej oraz sztuki audiowizualnej. Dlatego też wydało się zasadne stworzenie Pracowni w swojej istocie wskazującej na ciągłość między kinowymi eksperymentami sprzed ćwierć wieku, a realizowanymi na przestrzeni ostatnich lat multimedialnymi i interaktywnymi formami kina, także tego nawiązującego do zjawisk interaktywności i wirtualności.

W realizacji programu należy zwracać szczególną uwagę na:

- unikanie jednoznaczności zarówno formalnej jak i koncepcyjnej,
- unikanie wykorzystywania liniowego i zamkniętego formalnie artefaktu,
- dobór tematyki z uwzględnieniem własnych zainteresowań,
- dbałość o dobór środków, narzędzi i przestrzeni,

- jakość techniczną,
- odpowiednią dokumentację.

Program jest wcielany poprzez realizację cyklu ćwiczeń i tematów semestralnych zarówno w trybie indywidualnym jak i zespołowym.

### 13/ Spis zalecanych lektur

Student winien zapoznać się z najważniejszymi publikacjami (książki, artykuły, katalogi wystaw) dotyczącymi problemu filmu eksperymentalnego, kina rozszerzonego i interaktywności (przede wszystkim w obrębie filmu i sztuk audio-wizualnych). Winien śledzić specjalistyczne strony internetowe, poruszające tą tematykę. W zależności od rodzaju rozwiązywanego problemu i zakresu poszukiwań student zobowiązany jest do korzystania z osiągnięć wielu pozaartystycznych dyscyplin m.in. informatyki, psychofizjologii, socjologii historii itp. Studenci, w celu poszerzenia swej wiedzy zachęceni są do nawiązywania bezpośrednich kontaktów z artystami i teoretykami z różnych dziedzin.

#### a. Lektura obowiązkowa:

- KINO-SZTUKA *Zwrot kinematograficzny w polskiej sztuce współczesnej*, red. Jakub Majmurek i Łukasz Ronduda, Wydawnictwo Krytyki Politycznej i Muzeum Sztuki Współczesnej w Warszawie, Warszawa 2015 ISBN:978-83-64682-43-8

#### b. Wybrane pomocne pozycje książkowe i artykuły:

- *Expanded Cinema: Art, Performance, Film* wyd. Tate Pubn, Tate Publishing, 2011
- Marchessault, *Fluid Screens Expanded Cinema*, University of Toronto Press, ISBN: 978-0-8020-9297-7
- Gene Youngblood, R. Buckminster Fuller, *Expanded Cinema*, wyd. E. P. Dutton & Co, 1970
- Beyond Cinema. The art. Of Projection. Films, videos and installations from 1963-2005, , wyd. Hamburger Bahnhof – Museum für Gegenwart, 2006 ISBN: 978-3-7757-1874-5
- Ryszard W. Kluszczyński, *Sztuka Interaktywna. Od Dzieła Instrumentu do Spektaklu*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2010
- *Interaktywne Media Sztuki*, pod redakcją Antoniego Porczaka, Akademia Sztuk Pięknych, Kraków, 2009
- Ryszard W. Kluszczyński, *Spółczesność informacyjna. Cyberkultura. Sztuka multimedialna*, Rabid, Kraków 2001.
- Ewa Wójtowicz, *Net art*, Rabid, 2008
- Antoni Porczak *Wirtualny dotyk* (ibid. S. 27)
- Ryszard W. Kluszczyński *Światy możliwe – światy wirtualne – światy sztuki. Fragmenty teorii doświadczenia rzeczywistości wirtualnej* w: Estetyka wirtualności (red.) Ostrowski Michał, Universitas, Kraków 2005, s. 15.
- Piotr Sitarski *Czy rzeczywistość wirtualna to odkrycie nowego świata?* w: *Nowe media w komunikacji społecznej w XX wieku*, (red.) Hopfinger Maryla, Oficyna Naukowa, Warszawa 2002, s. 391.
- Wolfgang Welsch *Sztuczne raje? Rozważania o świecie mediów elektronicznych i innych światach* (ibid.) s. 461
- Kwartalnik Filmowy nr 35-36, Instytut Sztuki PAN, Warszawa, 2001 (przede wszystkim: Rozdział I)
- Ryszard W. Kluszczyński, *Film, wideo, multimedia*, Instytut Kultury Warszawa, 1999
- Krzysztof Mazur, *Podmiotowość dzieła sztuki*, Art.-Teks, Kraków, 2003
- Ryszard W. Kluszczyński *Net art – nowe terytorium sztuki* (ibid.) s. 417.
- Ryszard W. Kluszczyński *Sztuka multimedialna* (ibid.) s. 503..
- Maciej Ożóg, *Krytyczny wymiar sztuki interaktywnej* w: Estetyka wirtualności (red.) Ostrowski Michał, Universitas, Kraków 2005, s. 195.
- Stanisław Witkiewicz *Technika przyszłości* w: *Nowe media w komunikacji społecznej w XX wieku*, (red.) Hopfinger Maryla, Oficyna Naukowa, Warszawa 2002, s.355.

#### c. Wybrane filmy:

Filmy pełnometrażowe:

1. Serce psa (Hart of a dog, 2015) reż. Laurie Anderson zdj.
2. Dyskretny urok burżuazji (Le charme discret de la bourgeoisie, 1972) reż. Luis Buñuel zdj. Edmond Richard

3. Photon (2014) reż. Norman Leto,
4. W piwnicy (Im Keller, 2014) reż. Ulrich Seidl zdj. Martin Gschlacht
5. Ma Loute (2016) reż. Bruno Dumont zdj. Guillaume Deffontaines
6. Love (2015) reż. Gaspar Noé zdj. Benoît Debie
7. Lobster (2015) reż. Yorgos Lanthimos zdj. Thimios Bakatakis
8. Głośniejsze od bomb (Louder Than Bombs, 2015) reż. Joachim Trier zdj. Jakob Ihre
9. Nawet nie wiesz, jak bardzo Cię kocham (2016) reż. Paweł Łoziński zdj. Kacper Lisowski
10. Intruz (The Here After, 2015) reż. Magnus von Horn, zdj. Łukasz Żal
11. Syn Szawła (Saul fia, 2015) reż. László Nemes zdj. Mátyás Erdély
12. Cementarz wspaniałości (Rak ti Khon Kaen, 2015) reż. Apichatpong Weerasethakul zdj. Diego García
13. Kobiety bez mężczyzn (Zanan-e bedun-e mardan, 2009) reż. Shirin Neshad zdj. Martin Gschlacht
14. Biała wstążka (Das Weisse Band, 2009) reż. Michael Haneke zdj. Christian Berger
15. Lo i stało się. Zaduma nad światem w sieci (Lo and Behold, Reveries of the Connected World, 2016) reż. Werner Herzog
16. Z daleka widok jest piękny ( ) reż. Wilhelm i Anka Sasnal

Filmy krótkometrażowe / dzieła sztuki:

1. Festin ( ) Wojciech Doroszk
2. Magic hour ( ) reż. Wojciech Puś
3. Tomasz Kozak
4. Harun Farocki

#### **d. Strony WWW**

- [www.vasulka.org/Kitchen/PDF\\_ExpandedCinema/ExpandedCinema.html](http://www.vasulka.org/Kitchen/PDF_ExpandedCinema/ExpandedCinema.html) (PDF)
- [www.julianrosefeldt.com](http://www.julianrosefeldt.com)
- [www.konradsmolenski.com](http://www.konradsmolenski.com)

#### **14/ Metody oceny**

Podstawa zaliczenia

- I rok - aktywna obecność na zajęciach, realizacja przewidzianych programem ćwiczeń
- pozostałe lata - aktywna obecność na zajęciach, realizacja przewidzianych programem prac semestralnych

Ocena jest składową zaangażowania w realizację programu oraz efektów końcowych powstałych realizacji.

#### **15/ Język wykładowy**

Polski, angielski